

II

(Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa)

RADA

DECYZJA RADY

z dnia 2 grudnia 2005 r.

w sprawie zawarcia, w imieniu Wspólnoty Europejskiej, Protokołu EKG-ONZ w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń

(2006/61/WE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 175 ust. 1 w związku z art. 300 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze oraz art. 300 ust. 3 akapit pierwszy, a także art. 300 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Celem Protokołu EKG-ONZ w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń (zwanego dalej „Protokołem”) jest poprawa dostępu społeczeństwa do informacji, zgodnie z Konwencją EKG-ONZ o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (zwanej dalej „Konwencją z Aarhus”).

(2) Wspólnota podpisała Konwencję z Aarhus w dniu 25 czerwca 1998 r. i zatwierdziła ją decyzją 2005/370/WE ⁽²⁾.

(3) Wspólnota podpisała Protokół w dniu 21 maja 2003 r.

(4) Protokół jest otwarty do ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia przez Państwa Sygnatariuszy oraz przez regionalne organizacje integracji gospodarczej.

(5) Zgodnie z postanowieniami Protokołu, regionalna organizacja integracji gospodarczej jest zobowiązana określić w swoim instrumencie ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, zakres swoich kompetencji w odniesieniu do spraw regulowanych Protokołem.

(6) Rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń ⁽³⁾ włącza postanowienia Protokołu do prawodawstwa wspólnotowego.

(7) Artykuł 20 Protokołu przewiduje uproszczoną i przyspieszoną procedurę dokonywania zmian w załącznikach do Protokołu.

(8) W związku z tym właściwe jest zatwierdzenie Protokołu w imieniu Wspólnoty,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Niniejszym w imieniu Wspólnoty zatwierdza się Protokół EKG-ONZ w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń.

Tekst Protokołu zawiera załącznik A do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejszym upoważnia się Przewodniczącego Rady do wyznaczenia osoby lub osób umocowanych do złożenia dokumentu zatwierdzającego na ręce Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, zgodnie z art. 25 Protokołu.

⁽¹⁾ Opinia z dnia 30 maja 2005 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. L 124 z 17.5.2005, str. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 33 z 4.2.2006, str. 1.

Artykuł 3

Niniejszym upoważnia się Przewodniczącego Rady do wyznaczenia osoby lub osób umocowanych do złożenia, w imieniu Wspólnoty, deklaracji kompetencji przedstawionej w załączniku B do niniejszej decyzji, zgodnie z art. 26 ust. 4 Protokołu.

Artykuł 4

1. W odniesieniu do spraw podlegających kompetencji Wspólnoty, Komisja upoważniona jest do zatwierdzenia w imieniu Wspólnoty zmian do załączników do Protokołu, zgodnie z jego art. 20.

2. W wykonywaniu tego zadania Komisję wspiera specjalny komitet powołany przez Radę.

3. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, ogranicza się do tych zmian, które są spójne z właściwym prawodawstwem wspólnotowym dotyczącym ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, i nie powodują żadnych zmian tego prawodawstwa.

4. W przypadku gdy zmiana do załączników do Protokołu nie jest wprowadzona do właściwego prawodawstwa wspólnotowego w terminie dwunastu miesięcy od daty jej rozesłania przez Depozytariusza, Komisja przed upływem terminu dwunastu miesięcy przedłoży Depozytariuszowi pisemne powiadomienie o nieprzyjęciu tej zmiany, zgodnie z art. 20 ust. 8 Protokołu. W przypadku gdy zmiana ta zostanie następnie wprowadzona, Komisja niezwłocznie wycofa powiadomienie.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli, dnia 2 grudnia 2005 r.

W imieniu Rady
M. BECKETT
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK A

PROTOKÓŁ W SPRAWIE REJESTRÓW UWALNIANIA I TRANSFERU ZANIECZYSZCZEŃ

Strony Protokołu,

Przypominając artykuł 5 ustęp 9 oraz artykuł 10 ustęp 2 Konwencji z 1998 r. o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (Konwencji z Aarhus),

Uznając, że rejestry uwalniania i transferu zanieczyszczeń stanowią istotny mechanizm zwiększenia odpowiedzialności firm, redukcji zanieczyszczeń i wspierania zrównoważonego rozwoju, zgodnie z postanowieniami Deklaracji z Lukki przyjętej na pierwszym posiedzeniu Stron Konwencji z Aarhus,

Uwzględniając zasadę 10 Deklaracji z Rio z 1992 r. w sprawie Środowiska i Rozwoju,

Uwzględniając także zasady i zobowiązania uzgodnione podczas Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych z 1992 r. w sprawie środowiska i rozwoju, w szczególności postanowienia rozdziału 19 Agendy 21,

Biorąc pod uwagę Program dalszego wdrażania Agendy 21 przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas dziewiętnastej sesji specjalnej w 1997 r., w którym wzywa się między innymi do zwiększenia krajowych potencjałów i możliwości do zbierania, przetwarzania i rozpowszechniania informacji, do ułatwiania publicznego dostępu do informacji dotyczących globalnych aspektów środowiskowych za pomocą odpowiednich środków,

Uwzględniając Plan wdrażania Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju z 2002 r., który zachęca do rozwijania spójnych, zintegrowanych informacji o chemikaliach za pomocą środków, takich jak krajowe rejestry uwalniania i transferu zanieczyszczeń,

Biorąc pod uwagę prace Międzyrządowego Forum Bezpieczeństwa Chemicznego, w szczególności Deklarację z 2000 r. z Bahii w sprawie bezpieczeństwa chemicznego, priorytetów działania po roku 2000 oraz planu działania w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń/inwentaryzacji emisji,

Biorąc pod uwagę także działania podejmowane w ramach Programu bezpiecznej gospodarki chemikaliami,

Biorąc ponadto pod uwagę prace Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, w szczególności Zalecenie Rady w sprawie wdrażania rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń, w którym Rada wzywa kraje członkowskie do utworzenia i uczynienia publicznie dostępnymi krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń,

Pragnąc stworzyć mechanizm przyczyniający się do umożliwienia zarówno obecnemu, jak i przyszłym pokoleniom życia w środowisku odpowiednim dla zdrowia i pomyślności, poprzez zapewnienie rozwoju publicznie dostępnego systemu informacji o środowisku,

Pragnąc także zapewnić, że rozwój takich systemów będzie brał pod uwagę zasady zrównoważonego rozwoju takie jak podejście oparte na przezroczności wyrażone w zasadzie 15 Deklaracji z 1992 r. z Rio w sprawie Środowiska i Rozwoju,

Uznając związek pomiędzy odpowiednim systemem informacji o środowisku i wykonywaniem praw zawartych w Konwencji z Aarhus,

Zauważając potrzebę współpracy w ramach innych międzynarodowych inicjatyw dotyczących zanieczyszczeń i odpadów, w tym w ramach Konwencji Sztokholmskiej z 2001 r. w sprawie stałych zanieczyszczeń organicznych oraz Konwencji Bazylejskiej z 1989 r. w sprawie kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych,

Uznając, że celami zintegrowanego podejścia do minimalizowania zanieczyszczeń i ilości odpadów powstałych z procesów w instalacjach przemysłowych i z innych źródeł są: osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości, dążenie do zrównoważonego i bezpiecznego dla środowiska rozwoju oraz do ochrony zdrowia obecnego i przyszłych pokoleń,

Przekonane o wartości rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń jako ekonomicznie efektywnego narzędzia zachęcania do poprawy stanu środowiska, do dostarczania publicznego dostępu do informacji o zanieczyszczeniach uwalnianych do otoczenia i przemieszczanych w otoczeniu oraz do wykorzystywania przez Rządy sposobów ukazywania redukcji zanieczyszczeń, monitoringu przestrzegania pewnych porozumień międzynarodowych, ustalania priorytetów i oceny postępu osiąganego poprzez środowiskowe polityki i programy,

Wierząc, że rejestry uwalniania i transferu zanieczyszczeń mogą przynieść namacalne korzyści dla przemysłu poprzez poprawę zarządzania zanieczyszczeniami,

Zauważając możliwości wykorzystywania danych z rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń w powiązaniu z informacjami o zdrowiu, środowisku, demografii, ekonomii lub innymi odpowiednimi informacjami w celu lepszego zrozumienia potencjalnych problemów, identyfikacji „punktów zapalnych”, podejmowania środków zapobiegawczych i łagodzących oraz ustanawiania priorytetów zarządzania środowiskiem,

Uznając znaczenie ochrony prywatności zidentyfikowanych lub dających się zidentyfikować osób fizycznych podczas przetwarzania informacji przekazywanych do rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń zgodnie z właściwymi standardami międzynarodowymi odnoszącymi się do ochrony danych,

Uznając także znaczenie rozwoju odpowiadających sobie na szczeblu międzynarodowym krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń dla zwiększenia porównywalności danych,

Zauważając, że wiele państw członkowskich Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych, Wspólnoty Europejskiej i Stron Północnoamerykańskiego Porozumienia Wolnego Handlu podejmuje działania mające na celu zbieranie danych o uwalnianiu i transferach zanieczyszczeń z różnych źródeł oraz publiczne udostępnianie tych danych oraz korzystając z cennego doświadczenia niektórych krajów,

Biorąc pod uwagę różne podejścia istniejących rejestrów emisji oraz potrzebę unikania ich powielania i dlatego też uznając, że potrzebny jest pewien stopień elastyczności,

Zalecając stały rozwój krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń,

Zalecając także utworzenie połączeń pomiędzy krajowymi rejestrami uwalniania i transferu zanieczyszczeń oraz systemami informacji o innych uwolnieniach mających znaczenie dla społeczeństwa,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Cel

Celem niniejszego Protokołu jest rozszerzenie dostępu społeczeństwa do informacji poprzez utworzenie spójnych, zintegrowanych, ogólnokrajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń (PRTR), zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu, który mógłby ułatwić udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji w sprawach dotyczących środowiska, jak również przyczynić się do zapobiegania i redukcji zanieczyszczenia środowiska.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego Protokołu:

- 1) „Strona” oznacza, jeżeli z tekstu nie wynika inaczej, państwo albo regionalną organizację integracji gospodarczej, o której mowa w artykule 24, która wyraziła zgodę na związanie niniejszym Protokołem, i w stosunku do której Protokół wszedł w życie;
- 2) „Konwencja” oznacza Konwencję o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzoną w Aarhus w Danii w dniu 25 czerwca 1998 r.;
- 3) „społeczeństwo” oznacza jedną lub więcej osób fizycznych lub prawnych oraz, zgodnie z krajowym ustawodawstwem lub praktyką krajową, ich stowarzyszenia, organizacje lub grupy;
- 4) „zakład” oznacza jedną lub więcej instalacji w tym samym miejscu lub w miejscach przyległych, należących lub obsługiwanych przez tę samą osobę fizyczną lub prawną;

- 5) „właściwy organ” oznacza organ lub organy krajowe, lub jakikolwiek inny podmiot lub podmioty właściwe, wyznaczone przez Stronę do zarządzania krajowym systemem rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń;
- 6) „zanieczyszczenie” oznacza substancję lub grupę substancji, które mogą być szkodliwe dla środowiska naturalnego lub zdrowia ludzkiego ze względu na ich własności i ich wprowadzenie do środowiska naturalnego;
- 7) „uwolnienie” oznacza każde wprowadzenie zanieczyszczeń do środowiska w wyniku dowolnej działalności człowieka, zamierzonej lub przypadkowej, rutynowej lub nierutynowej, w tym wycieki, emisje, odprowadzenia, wprowadzenia, unieszkodliwianie lub składowanie, lub odprowadzenia poprzez układy kanalizacyjne bez końcowego oczyszczania ścieków;
- 8) „transfer poza miejsce powstania” oznacza przemieszczenie poza granice zakładu zanieczyszczeń albo odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia lub odzysku oraz zanieczyszczeń w ściekach przeznaczonych do oczyszczenia;
- 9) „źródła rozproszone” oznaczają wiele mniejszych lub rozrzuconych źródeł, z których zanieczyszczenia mogą być uwalniane do gleby, powietrza lub wody, których łączne oddziaływanie na te ośrodki może być znaczące i w wypadku których niepraktyczne jest zbieranie sprawozdań z każdego z nich z osobna;
- 10) pojęcia „krajowy” i „ogólnokrajowy” w odniesieniu do wynikających z niniejszego Protokołu obowiązków Stron będących regionalnymi organizacjami integracji gospodarczej są interpretowane jako odnoszące się do danego regionu, o ile nie wskazano inaczej;
- 11) „odpady” oznaczają substancje lub przedmioty:
  - a) które są unieszkodliwiane lub odzyskiwane;
  - b) których unieszkodliwienie lub odzysk są planowane; lub
  - c) których unieszkodliwienie lub odzysk są wymagane przez przepisy prawa krajowego;
- 12) „odpady niebezpieczne” oznaczają odpady zdefiniowane jako niebezpieczne w przepisach prawa krajowego;
- 13) „inne odpady” oznaczają odpady inne niż niebezpieczne;
- 14) „ścieki” oznaczają zużytą wodę zawierającą substancje lub przedmioty, będącą przedmiotem regulacji prawa krajowego.

Artykuł 3

Przepisy ogólne

1. Każda ze Stron podejmuje konieczne środki ustawodawcze, administracyjne i inne, a także odpowiednie środki egzekucji w celu wdrożenia przepisów niniejszego Protokołu.
2. Przepisy niniejszego Protokołu nie naruszają prawa Strony do utrzymywania lub wprowadzenia szerszego lub bardziej dostępnego publicznie rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń, niż wymagany na podstawie tego Protokołu.
3. Każda ze Stron podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, że osoby zatrudnione w zakładzie oraz członkowie społeczeństwa przekazujący władzom publicznym informację o naruszeniu przez zakład prawa krajowego implementującego niniejszy Protokół nie są za swoje działania karane, prześladowane lub nękanie przez ten zakład lub władze publiczne.
4. Podczas implementacji niniejszego Protokołu każda ze Stron kieruje się podejściem opartym na przezorności wyrażonym w Zasadzie 15 Deklaracji z 1992 r. z Rio w sprawie Środowiska i Rozwoju.
5. W celu uniknięcia podwójnej sprawozdawczości, systemy rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń mogą być integrowane, w takim stopniu, w jakim to możliwe, z istniejącymi źródłami informacji, takimi jak mechanizmy sprawozdawczości wynikające z zezwoleń lub pozwoleń na daną działalność.
6. Strony dążą do ujednoczenia krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń.

Artykuł 4

Kluczowe elementy systemu rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń

Zgodnie z niniejszym Protokołem każda ze Stron tworzy i prowadzi publicznie dostępny krajowy rejestr uwalniania i transferu zanieczyszczeń, który:

- a) jest oparty na danych pochodzących z konkretnego zakładu w odniesieniu do sprawozdawczości dotyczącej źródeł punktowych;
- b) zawiera sprawozdawczość dotyczącą źródeł rozproszonych;
- c) jest oparty na kryterium konkretnego zanieczyszczenia lub, odpowiednio, na kryterium rodzaju odpadu;
- d) dotyczy wszystkich elementów środowiska, z wyłączeniem uwolnień do powietrza, gleby i wody;

- e) zawiera informacje o transferach;
- f) jest oparty na obowiązkowej sprawozdawczości okresowej;
- g) zawiera ujednolicone i dostarczane terminowo dane, przewidyje ograniczoną liczbę ujednoliconych wartości progowych wprowadzających obowiązek sprawozdawania oraz ewentualne ograniczone możliwości traktowania danych jako poufne;
- h) jest spójny i tak skonstruowany, aby był łatwy w obsłudze i publicznie dostępny, w tym w formie elektronicznej;
- i) pozwala na udział społeczeństwa w rozwoju i modyfikacji rejestru; oraz
- j) istnieje w postaci usystematyzowanej komputerowej bazy danych lub w postaci kilku połączonych baz danych prowadzonych przez organ właściwy.

Artykuł 5

Konstrukcja i struktura

1. Każda ze Stron zapewnia, że dane znajdujące się w rejestrze, o którym mowa w art. 4, są prezentowane zarówno w formie zagregowanej, jak i niezagregowanej, tak aby informacje o uwolnieniach i transferach mogły być wyszukiwane i dały się zidentyfikować według kryterium:

- a) zakładu i jego geograficznego położenia;
- b) rodzaju działalności;
- c) właściciela lub operatora oraz, tam, gdzie to stosowne, przedsiębiorstwa;
- d) odpowiednio, rodzaju zanieczyszczenia lub odpadu;
- e) każdego z elementów środowiska, do którego zanieczyszczenie jest uwalniane; oraz
- f) zgodnie ze wskazaniami artykułu 7 ustęp 5, miejsca przeznaczenia transferu oraz, odpowiednio, procesów unieszkodliwiania lub odzysku odpadów.

2. Każda ze Stron zapewnia ponadto, że dane mogą być wyszukiwane i identyfikowane według kryterium włączonych do rejestru źródeł rozproszonych.

3. Każda ze Stron konstruuje swój rejestr, biorąc pod uwagę możliwość jego przyszłego rozszerzania oraz zapewniając publiczny dostęp do danych sprawozdanych za co najmniej dziesięć ostatnich lat sprawozdawczych.

4. Rejestr jest skonstruowany w taki sposób, aby publiczny dostęp do niego za pomocą środków elektronicznych, takich jak Internet, był maksymalnie ułatwiony. Konstrukcja rejestru ma pozwolić, aby, w normalnych warunkach, informacje zawarte w nim były stale i natychmiast dostępne za pomocą środków elektronicznych.

5. Każda ze Stron umieszcza w swoim rejestrze odesłania do swoich odpowiednich istniejących, publicznie dostępnych baz danych związanych tematycznie z ochroną środowiska.

6. Każda ze Stron umieszcza w swoim rejestrze odesłania do rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń innych Stron Protokołu oraz, tam, gdzie to wykonalne, do rejestrów innych państw.

Artykuł 6

Zakres Protokołu

1. Każda ze Stron zapewnia, że utworzony przez nią rejestr zawiera informacje o:

- a) uwolnieniach zanieczyszczeń objętych obowiązkiem sprawozdawczości na mocy artykułu 7 ustęp 2;
- b) transferach poza miejsce powstania objętych obowiązkiem sprawozdawczości na mocy artykułu 7 ustęp 2; oraz
- c) uwolnieniach zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych wymaganych na mocy artykułu 7 ustęp 4.

2. Po dokonaniu oceny doświadczeń zdobytych podczas rozwijania krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń i podczas implementacji niniejszego Protokołu, oraz biorąc pod uwagę odpowiednie procesy międzynarodowe, Posiedzenie Stron dokonuje przeglądu przewidzianych w niniejszym Protokole wymagań dotyczących sprawozdawczości oraz rozważa następujące kwestie w kontekście dalszego rozwijania Protokołu:

- a) korektę listy rodzajów działalności wymienionych w załączniku I;
- b) korektę listy zanieczyszczeń wymienionych w załączniku II;
- c) korektę wartości progowych w załącznikach I i II; oraz
- d) włączenie innych odpowiednich aspektów, takich jak informacje o transferach poza miejsce powstania, magazynowanie, specyfikacja wymogów dotyczących sprawozdawczości ze źródeł rozproszonych lub rozwój kryteriów obejmowania zanieczyszczeń przepisami niniejszego Protokołu.

Artykuł 7

Wymagania dotyczące sprawozdawczości

1. Każda ze Stron, według swojego wyboru:

- a) wymaga od właściciela lub operatora każdego indywidualnego zakładu znajdującego się w ramach jej jurysdykcji, prowadzącego jeden lub więcej rodzajów działalności wymienionych w załączniku I z przekroczeniem stosownych wartości progowych wymienionych w załączniku I, kolumna 1, oraz:

- i) uwalniającego którekolwiek z zanieczyszczeń wymienionych w załączniku II w ilościach przekraczających stosowne wartości progowe wymienione w załączniku II, kolumna 1;
- ii) transferującego poza miejsce powstania którekolwiek z zanieczyszczeń wymienionych w załączniku II w ilościach przekraczających stosowne wartości progowe wymienione w załączniku II, kolumna 2, w przypadku gdy Strona opowiedziała się za sprawozdawczością w zakresie transferów opartą na kryterium konkretnego zanieczyszczenia zgodnie z ustępem 5 litera d);
- iii) transferującego poza miejsce powstania ponad 2 ton odpadów niebezpiecznych rocznie lub ponad 2 000 ton innych odpadów rocznie, w przypadku gdy Strona opowiedziała się za sprawozdawczością w zakresie transferów opartą na kryterium rodzaju odpadu zgodnie z ustępem 5 litera d); lub
- iv) transferującego poza miejsce powstania którekolwiek z zanieczyszczeń wymienionych w załączniku II w ściekach przeznaczonych do oczyszczalni ścieków, w ilościach przekraczających stosowne wartości progowe wymienione w załączniku II, kolumna 1b;

wymaga przestrzegania obowiązków nałożonych na tego właściciela lub operatora zgodnie z ustępem 2; lub

- b) wymaga od właściciela lub operatora każdego indywidualnego zakładu znajdującego się w obrębie jej jurysdykcji, prowadzącego jeden lub więcej rodzajów działalności wymienionych w załączniku I przy zatrudnieniu równym lub przekraczającym wartości progowe wymienione w załączniku I, kolumna 2, oraz wytwarzającego, przetwarzającego lub używającego którekolwiek z zanieczyszczeń wymienionych w załączniku II w ilościach przekraczających stosowane wartości progowe wymienione w załączniku II, kolumna 3, aby przestrzegał obowiązków nałożonych na tego właściciela lub operatora zgodnie z ustępem 2.

2. Każda ze Stron wymaga od właściciela lub operatora zakładu, o którym mowa w ustępie 1, aby przedkładał informacje wymienione w ustępach 5 i 6 oraz, zgodnie z zawartymi w nich wymaganiami, w odniesieniu do tych zanieczyszczeń i odpadów, dla których wartości progowe zostały przekroczone.

3. Do osiągnięcia celu niniejszego Protokołu, Strona może zdecydować, że w odniesieniu do konkretnego zanieczyszczenia stosuje się wartość progową określającą poziom uwolnienia albo wartość progową określającą poziom wytwarzania, przetwarzania lub używania, pod warunkiem że powoduje to zwiększenie ilości odpowiednich informacji o uwolnieniach lub transferach dostępnych w jej rejestrze.

4. Każda ze Stron zapewnia, że jej właściwy organ zbiera informacje o uwolnieniach zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych wymienionych w ustępach 7 i 8 lub wyznacza jedną lub więcej władz publicznych lub właściwych podmiotów do zbierania tych informacji, w celu włączenia ich do rejestru.

5. Każda ze Stron będzie wymagać od właścicieli lub operatorów zakładów objętych obowiązkiem sprawozdawczości na podstawie ustępu 2 kompletowania i przedkładania organowi właściwemu następujących informacji dotyczących zakładu:

- a) nazwa, adres, położenie geograficzne oraz rodzaj lub rodzaje działalności prowadzonej w zakładzie objętym obowiązkiem sprawozdawczości, a także nazwisko lub nazwę właściciela lub operatora oraz, tam, gdzie to stosowne, przedsiębiorstwa;
- b) nazwa i identyfikator numeryczny każdego z zanieczyszczeń objętych obowiązkiem sprawozdawczości zgodnie z ustępem 2;
- c) ilość każdego zanieczyszczenia objętego obowiązkiem sprawozdawczości zgodnie z ustępem 2, uwalnianego z zakładu do środowiska w roku sprawozdawczym, zarówno w formie zagregowanej, jak i stosownie do tego, czy uwolnienie nastąpiło do powietrza, wody czy do gleby, włączając w to zatłaczanie pod powierzchnię ziemi;
- d) opcjonalnie:
  - i) ilość każdego zanieczyszczenia objętego obowiązkiem sprawozdawczości zgodnie z ustępem 2, które zostało transferowane poza miejsce powstania w roku sprawozdawczym, z wyszczególnieniem ilości przemieszczonych w celu unieszkodliwienia i w celu odzysku, a także nazwa i adres zakładu, do którego nastąpił transfer; albo
  - ii) ilość odpadów objętych obowiązkiem sprawozdawczości zgodnie z ustępem 2, transferowanych poza miejsce powstania w roku sprawozdawczym, z wyszczególnieniem odpadów niebezpiecznych i innych odpadów, w celu poddania jakimkolwiek procesowi odzysku lub unieszkodliwienia, oznaczając odpowiednio literą „R” albo „D” w zależności od tego, czy odpady są przeznaczone do odzysku czy do unieszkodliwienia zgodnie z załącznikiem III, a także, w odniesieniu do transgranicznego przemieszczania odpadów niebezpiecznych, nazwa i adres podmiotu unieszkodliwiającego lub prowadzącego odzysk odpadów oraz rzeczywiste miejsce unieszkodliwiania lub odzysku odpadów, do którego nastąpił transfer;
- e) ilość każdego zanieczyszczenia w ściekach, objętego obowiązkiem sprawozdawczości zgodnie z ustępem 2, transferowanego poza miejsce powstania w roku sprawozdawczym; oraz
- f) typ metodologii użytej do uzyskania informacji, o których mowa w literach c)–e), zgodnie z artykułem 9 ustęp 2, ze wskazaniem, czy informacje oparte zostały na pomiarach, obliczeniach, czy szacunkach.

6. Informacje, o których mowa w ustępie 5 litery c)–e), zawierają informacje o uwolnieniach będących rezultatem zarówno normalnej działalności, jak i wydarzeń nadzwyczajnych.

7. Każda ze Stron przedstawia w swoim rejestrze, według odpowiedniego podziału przestrzennego, informacje o uwolnieniach zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych, w odniesieniu do których Strona ta postanowiła, że dane o nich są zbierane przez odpowiednie organy i wykonalne jest włączenie tych danych. W przypadku gdy, zgodnie z postanowieniem Strony, dane takie nie istnieją, Strona ta podejmie środki w celu zapoczątkowania sprawozdawczości w zakresie uwolnień odpowiednich zanieczyszczeń z jednego lub większej ilości źródeł rozproszonych, zgodnie ze swoimi priorytetami krajowymi.

8. Informacje, o których mowa w ustępie 7, zawierają informacje o typie metodologii użytej do uzyskania informacji.

Artykuł 8

Cykl sprawozdawczości

1. Każda ze Stron zapewnia, że informacje, których włączenie do jej rejestru jest wymagane, są publicznie dostępne, opracowywane i prezentowane w rejestrze w każdym roku kalendarzowym. Rokiem sprawozdawczym jest rok kalendarzowy, którego dotyczą dane informacyjne. Dla każdej ze Stron pierwszym rokiem sprawozdawczym jest rok kalendarzowy następujący po wejściu w życie niniejszego Protokołu w stosunku do tej Strony. Sprawozdawczość wymagana na mocy artykułu 7 następuje w cyklu rocznym. Drugi rok sprawozdawczy może być jednak rokiem kalendarzowym następującym nie bezpośrednio po pierwszym roku sprawozdawczym, lecz dopiero jako kolejny rok kalendarzowy.

2. Każda ze Stron niebędąca regionalną organizacją integracji gospodarczej zapewnia, że informacje są włączane do jej rejestru w terminie piętnastu miesięcy od zakończenia każdego roku sprawozdawczego. Informacje dotyczące pierwszego roku sprawozdawczego są jednak włączone do rejestru w terminie dwóch lat od zakończenia tego roku sprawozdawczego.

3. Każda ze Stron będąca regionalną organizacją integracji gospodarczej zapewnia, że informacje dotyczące poszczególnych lat sprawozdawczych są włączone do rejestru w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym Strony niebędące regionalnymi organizacjami integracji gospodarczej mają obowiązek włączyć informacje do swoich rejestrów.

Artykuł 9

Ewidencjonowanie i przechowywanie danych

1. Każda ze Stron wymaga od właścicieli lub operatorów zakładów będących przedmiotem wymagań dotyczących sprawozdawczości określonych w artykule 7, aby ewidencjonowali dane konieczne do określenia, zgodnie z ustępem 2 i z odpowiednią częstotliwością, dokonywanych przez dany zakład

uwolnień i transferów poza miejsce powstania, będących przedmiotem sprawozdawczości na mocy artykułu 7, oraz aby przechowywali i udostępniali właściwym władzom ewidencję danych, na podstawie których uzyskano przekazane w raporcie informacje, za okres pięciu lat od zakończenia roku sprawozdawczego, którego dotyczą. Ewidencje te przedstawiają również metodologię użytą do zebrania danych.

2. Każda ze Stron wymaga od właścicieli lub operatorów zakładów będących przedmiotem sprawozdawczości na mocy artykułu 7, aby posługiwali się najlepszymi dostępnymi informacjami, które mogą zawierać dane o wynikach monitoringu, czynniki powodujące emisję, równania bilansu masowego, wyniki monitoringu pośredniego lub innych obliczeń, wyniki ocen technicznych i innych ocen. Tam, gdzie to stosowne, informacje powinny być zbierane z zastosowaniem metodologii uznawanych na forum międzynarodowym.

Artykuł 10

Ocena jakości

1. Każda ze Stron wymaga od właścicieli lub operatorów zakładów podlegających wymaganiom dotyczącym sprawozdawczości określonym w artykule 7 ustęp 1, aby zapewнили jakość danych zawartych w raportach.

2. Każda ze Stron zapewnia, że dane zawarte w jej rejestrze są przedmiotem oceny jakości przeprowadzanej przez organ właściwy, dotyczącej w szczególności ich kompletności, spójności i wiarygodności, z uwzględnieniem wytycznych, które mogą zostać opracowane przez Posiedzenie Stron.

Artykuł 11

Publiczny dostęp do informacji

1. Każda ze Stron zapewnia publiczny dostęp do informacji zawartych w prowadzonym przez nią rejestrze uwalniania i transferu zanieczyszczeń, bez konieczności wykazywania jakiegokolwiek interesu i zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu, w pierwszym rzędzie przez zapewnienie bezpośredniego elektronicznego dostępu do rejestru za pomocą publicznych sieci telekomunikacyjnych.

2. W przypadku gdy informacje zawarte w prowadzonym przez Stronę rejestrze nie są łatwo publicznie dostępne za pomocą środków elektronicznych, każda ze Stron zapewnia, że jej organ właściwy udostępnia te informacje na żądanie, za pomocą innych skutecznych środków, tak szybko, jak to możliwe, lecz nie później niż jeden miesiąc po złożeniu wniosku.

3. Z zastrzeżeniem ustępu 4, każda ze Stron zapewnia, że dostęp do informacji zawartych w rejestrze jest bezpłatny.

4. Każda ze Stron może zezwolić swojemu organowi właściwemu na pobieranie opłat za sporządzenie kopii i przesłanie określonych informacji, o których mowa w ustępie 2, opłaty te nie mogą jednak przekraczać uzasadnionych stawek.

5. W przypadku gdy informacje zawarte w prowadzonym przez Stronę rejestrze nie są łatwo publicznie dostępne za pomocą środków elektronicznych, każda ze Stron ułatwia elektroniczny dostęp do swojego rejestru w miejscach publicznie dostępnych, na przykład w bibliotekach publicznych, urzędach władz lokalnych lub innych odpowiednich miejscach.

Artykuł 12

Poufność

1. Każda ze Stron może upoważnić właściwy organ do uznania za poufną informację znajdującą się w rejestrze, w przypadku gdy publiczne ujawnienie tej informacji miałooby szkodliwy wpływ na:

- a) stosunki międzynarodowe, obronę narodową lub bezpieczeństwo publiczne;
- b) wymiar sprawiedliwości, prawo do bezstronnego procesu lub zdolność prowadzenia przez władzę publiczną dochodzenia w sprawach karnych lub dyscyplinarnych;
- c) tajemnicę handlową lub przemysłową, jeżeli tajemnica taka jest chroniona przez prawo dla obrony uzasadnionych interesów gospodarczych;
- d) prawa własności intelektualnej; lub
- e) poufność danych lub akt osobowych dotyczących osoby fizycznej, tam, gdzie zachowanie takiej poufności jest przewidziane przez prawo krajowe, a osoba ta nie zgadza się na publiczne ujawnienie informacji.

Powyższe powody umożliwiające zachowanie poufności są interpretowane w sposób zawężający, z uwzględnieniem interesu społecznego przemawiającego za ujawnieniem informacji oraz tego, czy żądana informacja dotyczy uwolnień do środowiska.

2. W ramach ustępu 1 litera c) informacje dotyczące uwolnień mające znaczenie dla ochrony środowiska ujawnia się zgodnie z prawem krajowym.

3. W każdym przypadku uznania informacji za poufną zgodnie z ustępem 1, w rejestrze wskazuje się, jaki typ informacji został utajniony, na przykład poprzez dostarczenie, jeśli to możliwe, ogólnych informacji chemicznych oraz wskazanie powodu utajnienia.

Artykuł 13

Udział społeczeństwa w rozwoju krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń

1. Każda ze Stron zapewnia odpowiednie możliwości udziału społeczeństwa w rozwoju krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń, w ramach swojego prawa krajowego.

2. Do realizacji celu wyrażonego w ustępie 1 każda ze Stron zapewnia możliwość bezpłatnego dostępu do informacji dotyczących proponowanych środków rozwoju krajowego rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń oraz możliwość składania wszelkich komentarzy, informacji, analiz lub opinii odnoszących się do procesu podejmowania decyzji, a organ właściwy bierze w należyty sposób pod uwagę taki wkład społeczny.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby po podjęciu decyzji o utworzeniu lub istotnej zmianie rejestru informacja o decyzji i o uzasadniających ją okolicznościach została podana do publicznej wiadomości w terminie.

Artykuł 14

Dostęp do wymiaru sprawiedliwości

1. Każda ze Stron zapewnia, w ramach ustawodawstwa krajowego, aby każda osoba, która stwierdza, że jej żądanie udostępnienia informacji na mocy artykułu 11 ustęp 2 pozostało nierozpatrzone, niesłusznie odrzucone w całości lub w części, nieodpowiednio rozpatrzone lub w inny sposób niepotraktowane zgodnie z postanowieniami tego ustępu, miała dostęp do procedury odwoławczej przed sądem lub innym niezależnym i bezstronnym organem powołanym z mocy ustawy.

2. Wymagania określone w ustępie 1 nie naruszają odpowiednich praw i obowiązków Stron wynikających z obowiązujących stosowanych między nimi traktatów, dotyczących spraw uregulowanych w niniejszym artykule.

Artykuł 15

Wzmocnienie instytucjonalne

1. Każda ze Stron wspiera społeczną świadomość w zakresie rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń oraz zapewnia udzielanie społeczeństwu pomocy i wskazówek w zakresie dostępu do rejestru, w zrozumieniu zawartych w nim informacji oraz w zakresie korzystania z tych informacji.

2. Każda ze Stron powinna zapewnić odpowiedzialnym organom i podmiotom właściwe wzmocnienie instytucjonalne oraz wskazówki pomocne przy wykonywaniu obowiązków wynikających z niniejszego Protokołu.

Artykuł 16

Współpraca międzynarodowa

1. Tam, gdzie to stosowne, Strony współpracują i wspierają się wzajemnie:

- a) w międzynarodowych działaniach służących realizacji celów niniejszego Protokołu;
- b) na podstawie wzajemnego porozumienia zainteresowanych Stron, we wdrażaniu krajowych systemów zgodnie z niniejszym Protokołem;
- c) w przekazywaniu informacji objętych niniejszym Protokołem, dotyczących uwolnień i transferów na obszarach przygranicznych; oraz
- d) w przekazywaniu informacji objętych niniejszym Protokołem, dotyczących transferów między Stronami.

2. Tam, gdzie to stosowne, Strony popierają współpracę między sobą i z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi w celu promowania:

- a) społecznej świadomości na poziomie międzynarodowym;
- b) przepływu technologii; oraz
- c) zabezpieczenia pomocy technicznej w sprawach związanych z niniejszym Protokołem dla Stron należących do krajów rozwijających się oraz dla Stron, których gospodarka znajduje się w okresie transformacji.

Artykuł 17

Posiedzenie stron

1. Niniejszym ustanawia się Posiedzenie Stron. Jego pierwsza sesja zwołuje się nie później niż w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszego Protokołu. Następnie zwykłe sesje Posiedzenia Stron odbywają się łącznie albo równolegle ze zwykłymi Posiedzeniami Stron Konwencji, chyba że Strony niniejszego Protokołu postanowią inaczej. Posiedzenie Stron odbywa się na sesji nadzwyczajnej, jeśli samo tak zdecyduje podczas sesji zwykłej, albo na pisemny wniosek którejkolwiek ze Stron, pod warunkiem że w terminie sześciu miesięcy od zakomunikowania go wszystkim Stronom przez Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej wniosek taki uzyska poparcie co najmniej jednej trzeciej Stron.

2. Posiedzenie Stron dokonuje w sposób ciągły przeglądu wdrażania i rozwoju niniejszego Protokołu, opierając się na

okresowych sprawozdaniach Stron oraz, mając ten cel na uwadze:

- a) dokonuje przeglądu rozwoju rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń i popiera ich stałe wzmocnienie i ujednoczanie;
- b) opracowuje wytyczne ułatwiające ich Stronom sprawozdawczość, unikając przy tym dublowania wysiłków w tym zakresie;
- c) opracowuje plan prac;
- d) rozpatruje i, tam, gdzie to stosowne, przyjmuje środki w celu zwiększenia współpracy międzynarodowej zgodnie z artykułem 16;
- e) tworzy instytucje pomocnicze, które uznaje za potrzebne;
- f) rozpatruje i przyjmuje propozycje zmian do niniejszego Protokołu i jego załączników, które uznaje za potrzebne dla osiągnięcia celu Protokołu, zgodnie z postanowieniami artykułu 20;
- g) podczas pierwszej sesji rozważa i przyjmuje w drodze konsensusu reguły proceduralne dotyczące swoich sesji i sesji swoich instytucji pomocniczych, biorąc pod uwagę wszelkie reguły proceduralne przyjęte przez Posiedzenie Stron Konwencji;
- h) rozpatruje ustanowienie rozwiązań finansowych w drodze konsensusu oraz mechanizmów pomocy technicznej ułatwiających wdrażanie niniejszego Protokołu;
- i) tam, gdzie to stosowne, korzysta z usług innych odpowiednich instytucji międzynarodowych dla osiągnięcia celów niniejszego Protokołu;
- j) rozpatruje i podejmuje wszelkie dodatkowe działania, które mogą być wymagane dla wsparcia celów niniejszego Protokołu, takie jak przyjęcie wytycznych i zaleceń popierających jego wdrażanie.

3. Posiedzenie Stron ułatwia wymianę informacji dotyczących doświadczeń zdobytych podczas sprawozdawczości w zakresie transferów z zastosowaniem podejścia opartego na kryterium zanieczyszczenia i na kryterium rodzaju odpadu oraz dokonuje przeglądu tych doświadczeń w celu zbadania możliwości ujednoczenia tych dwóch podejść, biorąc pod uwagę interes społeczny w zakresie dostępu do informacji, zgodnie z artykułem 1, a także ogólną skuteczność krajowych rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń.

4. Organizacja Narodów Zjednoczonych, jej wyspecjalizowane agencje oraz Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, jak również każde państwo lub regionalna organizacja integracji gospodarczej uprawnione na mocy artykułu 24 do podpisania niniejszego Protokołu, lecz niebędące jego Stronami, jak również każda organizacja międzynarodowa właściwa w dziedzinach, których dotyczy Protokół, są uprawnione do uczestniczenia jako obserwatorzy w sesjach Posiedzenia Stron. Ich wstęp i uczestnictwo podlega regułom proceduralnym przyjętym przez Posiedzenie Stron.

5. Każda organizacja pozarządowa właściwa w dziedzinach, których dotyczy Protokół, która zawiadomiła Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej o swojej chęci uczestniczenia w sesji Posiedzenia Stron, jest uprawniona do uczestniczenia jako obserwator, chyba że sprzeciwi się temu jedna trzecia obecnych. Jej wstęp i uczestnictwo podlega regułom proceduralnym przyjętym przez Posiedzenie Stron.

Artykuł 18

Prawo do głosowania

1. Z wyjątkiem przewidzianym w ustępie 2, każda ze Stron niniejszego Protokołu ma prawo do jednego głosu.

2. Regionalne organizacje integracji gospodarczej, w sprawach podlegających ich właściwości, mają prawo do głosowania ilością głosów równą liczbie ich państw członkowskich, które są Stronami. Organizacje te nie mogą korzystać z prawa do głosowania, jeżeli ich państwa członkowskie korzystają ze swojego prawa do głosowania i odwrotnie.

Artykuł 19

Załączniki

Załączniki do niniejszego Protokołu stanowią jego integralną część i, o ile wyraźnie nie stwierdzono inaczej, odwołanie do niniejszego Protokołu stanowi jednocześnie odwołanie do jego załączników.

Artykuł 20

Zmiany

1. Każda Strona może proponować zmiany do niniejszego Protokołu.

2. Propozycje zmian do niniejszego Protokołu są rozpatrywane na sesji Posiedzenia Stron.

3. Każdą proponowaną zmianę do niniejszego Protokołu składa się na piśmie do sekretariatu, który przekazuje ją wszystkim Stronom, innym Państwom i regionalnym organizacjom integracji gospodarczej, które zgodziły się na związanie

niniejszym Protokołem, a w stosunku do których nie wszedł on jeszcze w życie, oraz Sygnatariuszom, co najmniej na sześć miesięcy przed sesją, na której zostanie zaproponowane przyjęcie tej zmiany.

4. Strony dokładają wszelkich starań, aby porozumienie co do każdej proponowanej zmiany zostało osiągnięte w drodze konsensusu. Jeżeli wszelkie środki do osiągnięcia konsensusu zostaną wyczerpane, a porozumienie nie zostanie osiągnięte, zmiana może w ostateczności zostać przyjęta większością trzech czwartych głosów Stron obecnych na sesji i głosujących.

5. Do celów niniejszego artykułu, „Strony obecne i głosujące” oznacza Strony obecne i oddające głos za lub przeciw.

6. Każda zmiana do niniejszego Protokołu przyjęta zgodnie z ustępem 4 jest przekazywana przez sekretariat Depozytariuszowi, który rozsyła ją wśród wszystkich Stron, innych Państw i regionalnych organizacji integracji gospodarczej, które zgodziły się na związanie niniejszym Protokołem, a w stosunku do których nie wszedł on jeszcze w życie, oraz wśród Sygnatariuszy.

7. Zmiana inna niż dotycząca załącznika wchodzi w życie w stosunku do Stron, które ją ratyfikowały, przyjęły lub zatwierdziły dziewięćdziesiątego dnia od dnia otrzymania przez Depozytariusza dokumentów potwierdzających ratyfikację, przyjęcie lub zatwierdzenie od co najmniej trzech czwartych Stron, które były nimi w czasie, kiedy zmiana była przyjmowana. Następnie, zmiana wchodzi w życie w stosunku do każdej innej Strony dziewięćdziesiątego dnia od dnia złożenia przez tę Stronę dokumentu potwierdzającego ratyfikację, przyjęcie lub zatwierdzenie zmiany.

8. W przypadku zmiany do załącznika Strona, która jej nie akceptuje, zawiadamia o tym Depozytariusza na piśmie w terminie dwunastu miesięcy od dnia rozesłania tej zmiany przez Depozytariusza. Depozytariusz niezwłocznie informuje wszystkie Strony o otrzymaniu takiego zawiadomienia. Strona może w dowolnej chwili wycofać zawiadomienie o braku akceptacji, po czym zmiana do załącznika wchodzi w życie w stosunku do tej Strony.

9. Po upływie dwunastu miesięcy od dnia rozesłania przez Depozytariusza zmiany do załącznika zgodnie z ustępem 6, zmiana ta wchodzi w życie w stosunku do tych Stron, które nie przedłożyły Depozytariuszowi zawiadomienia zgodnie z ustępem 8, pod warunkiem że w tym czasie zawiadomienia takie złożyła nie więcej niż jedna trzecia Stron będących nimi w czasie, kiedy zmiana do załącznika była przyjmowana.

10. W przypadku gdy zmiana do załącznika jest bezpośrednio związana ze zmianą do Protokołu, nie wchodzi ona w życie do czasu wejścia w życie zmiany do Protokołu.

Artykuł 21**Sekretariat**

Sekretarz Wykonawczy Europejskiej Komisji Gospodarczej spełnia następujące funkcje sekretariatu:

- a) przygotowywanie i obsługa sesji Posiedzenia Stron;
- b) przekazywanie Stronom sprawozdań i innych informacji otrzymywanych zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu;
- c) przekazywanie Posiedzeniu Stron sprawozdań o działalności sekretariatu; oraz
- d) wszelkie inne funkcje, które mogą zostać określone przez Posiedzenie Stron w oparciu o dostępne środki.

Artykuł 22**Przegląd stosowania**

Na swojej pierwszej sesji Posiedzenie Stron ustanawia w drodze konsensusu procedury współpracy i mechanizmy instytucjonalne o charakterze niesądowym, niespornym i doradczym, zajmujące się oceną i wspieraniem przestrzegania postanowień niniejszego Protokołu oraz przypadkami nieprzestrzegania. Ustanawiając takie procedury i mechanizmy, Posiedzenie Stron rozważa między innymi, czy zezwolić na przyjmowanie informacji dotyczących spraw związanych z niniejszym Protokołem od członków społeczeństwa.

Artykuł 23**Rozstrzygnięcie sporów**

1. W razie powstania sporu pomiędzy dwoma lub więcej Stronami, dotyczącego wykładni lub stosowania niniejszego Protokołu, poszukują one rozwiązań w drodze negocjacji lub za pomocą jakiegokolwiek innego pokojowego sposobu rozstrzygnięcia sporów uzgodnionego przez strony sporu.

2. Przy podpisywaniu, ratyfikacji, zatwierdzeniu, przyjęciu lub przystąpieniu do niniejszego Protokołu, albo w późniejszym terminie, Państwo może oświadczyć Depozytariuszowi na piśmie, że dla sporów nierozwiązanych zgodnie z postanowieniami ustępu 1 przyjmuje ono jeden lub oba z następujących sposobów rozstrzygnięcia sporów jako obowiązujące w stosunku do każdej Strony przyjmującej takie samo zobowiązanie:

- a) przedłożenie sporu Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości;
- b) arbitraż zgodnie z procedurą ustaloną w załączniku IV.

Regionalna organizacja integracji gospodarczej może złożyć skuteczną deklarację w stosunku do arbitrażu zgodnie z procedurą, o której mowa w literze b).

3. Jeżeli strony sporu zgodziły się na oba sposoby rozstrzygnięcia sporów, o których mowa w ustępie 2, spór może zostać poddany tylko Międzynarodowemu Trybunałowi Sprawiedliwości, chyba że strony sporu uzgodnią inaczej.

Artykuł 24**Podpisanie**

Niniejszy Protokół jest otwarty do podpisu w Kijowie (Ukraina) od dnia 21 do dnia 23 maja 2003 r. podczas piątej Konferencji Ministerialnej „Środowisko dla Europy”, a następnie w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku do dnia 31 grudnia 2003 r., dla wszystkich państw będących członkami Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz dla regionalnych organizacji integracji gospodarczej utworzonych przez suwerenne państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych, którym państwa członkowskie przekazały kompetencje w sprawach regulowanych niniejszym Protokołem, włączając w to kompetencję do zawierania traktatów w tych sprawach.

Artykuł 25**Depozytariusz**

Funkcję Depozytariusza niniejszego Protokołu pełni Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 26**Ratyfikacja, zatwierdzenie, przyjęcie lub przystąpienie**

1. Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji, zatwierdzeniu lub przyjęciu przez Państwa sygnatariuszy lub przez regionalne organizacje integracji gospodarczej, o których mowa w artykule 24.

2. Niniejszy Protokół jest otwarty od dnia 1 stycznia 2004 r. dla przystąpienia przez Państwa i regionalne organizacje integracji gospodarczej, o których mowa w artykule 24.

3. Każda regionalna organizacja integracji gospodarczej, o której mowa w artykule 24, stająca się Stroną, a której żadne z państw członkowskich nie jest Stroną, przyjmuje na siebie wszystkie zobowiązania wynikające z niniejszego Protokołu. W przypadku organizacji, której jedno lub więcej Państw członkowskich jest Stroną, organizacja ta i jej państwa członkowskie decydują o podziale odpowiedzialności za wypełnienie zobowiązań wynikających z niniejszego Protokołu. W takich przypadkach organizacja i jej państwa członkowskie nie mogą równocześnie korzystać z uprawnień wynikających z niniejszego Protokołu.

4. Regionalne organizacje integracji gospodarczej, o których mowa w artykule 24, w swoich instrumentach ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia określają zakres swoich kompetencji w odniesieniu do spraw uregulowanych niniejszym Protokołem. Organizacje te informują także Depozytariusza o każdej istotnej zmianie w zakresie ich kompetencji.

Artykuł 27

Wejście w życie

1. Niniejszy Protokół wchodzi w życie dziewięćdziesiątego dnia od dnia złożenia szesnastego instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
2. Do celów ustępu 1 żadnego instrumentu złożonego przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie zalicza się jako dodatkowego w stosunku do złożonych przez państwa członkowskie tej organizacji.
3. Dla każdego Państwa lub regionalnej organizacji integracji gospodarczej, które ratyfikują, przyjmą lub zatwierdzą niniejszy Protokół lub przystąpią do niego po złożeniu szesnastego dokumentu potwierdzającego ratyfikację, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie, Protokół wchodzi w życie dziewięćdziesiątego dnia od dnia złożenia przez to Państwo lub organizację instrumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

Artykuł 28

Zastrzeżenia

W odniesieniu do Protokołu nie dopuszcza się składania żadnych zastrzeżeń.

Artykuł 29

Wypowiedzenie

W każdym czasie, po upływie trzech lat od daty wejścia w życie niniejszego Protokołu w odniesieniu do danej Strony, Strona ta może wypowiedzieć Protokół poprzez złożenie Depozytariuszowi pisemnego zawiadomienia. Każde takie zawiadomienie staje się skuteczne dziewięćdziesiątego dnia od dnia otrzymania wypowiedzenia przez Depozytariusza.

Artykuł 30

Teksty autentyczne

Oryginał niniejszego Protokołu, którego teksty angielski, francuski i rosyjski są jednakowo autentyczne, jest złożony u Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszy Protokół.

SPORZĄDZONO w Kijowie, dnia dwudziestego pierwszego maja, dwa tysiące trzeciego roku.

ZAŁĄCZNIK I

RODZAJE DZIAŁALNOŚCI

Nr	Rodzaj działalności	Próg wydajności (kolumna 1)	Próg zatrudnienia (kolumna 2)
1.	Sektor energetyczny		
(a)	Rafinerie ropy naftowej i gazu ziemnego	*	10 zatrudnionych
(b)	Instalacje do zgazowania i upłynniania węgla	*	
(c)	Elektrociepłownie i inne instalacje do spalania paliw	moc nominalna: 50 megawatów (MW)	
(d)	Piece koksownicze	*	
(e)	Młyny węglowe	zdolność produkcyjna: 1 tona na godzinę	
(f)	Instalacje do wytwarzania produktów węglowych i bezdymnego paliwa stałego	*	
2.	Produkcja i obróbka metali		
(a)	Instalacje do prażenia lub spiekania rud metali (w tym rudy siarczkowej)	*	10 zatrudnionych
(b)	Instalacje do produkcji surówki lub stali (wytop pierwotny lub wtórny), w tym do odlewania ciągłego	zdolność produkcyjna: 2,5 tony na godzinę	
(c)	Instalacje do obróbki metali żelaznych: (i) Walcownie gorące (ii) Kuźnie z młotami (iii) Nakładanie metalicznych powłok ochronnych	zdolność produkcyjna: 20 ton stali surowej na godzinę energia młota: 50 kilodżuli, stosowana moc cieplna przekracza 20 MW wielkość wsadu: 2 tony surowej stali na godzinę	
(d)	Odlewnie metali żelaznych	zdolność produkcyjna: 20 ton na dzień	
(e)	Instalacje: (i) Do produkcji metali nieżelaznych z rudy, koncentratów lub surowców wtórnych przy użyciu procesów metalurgicznych, chemicznych lub elektrolitycznych	*	
(f)	Instalacje do powierzchniowej obróbki metali i tworzyw sztucznych przy użyciu procesu elektrolitycznego lub chemicznego	pojemność wanien procesowych: 30 m ³	

Nr	Rodzaj działalności	Próg wydajności (kolumna 1)	Próg zatrudnienia (kolumna 2)
3.	Przemysł mineralny		
(a)	Górnictwo podziemne i działalności powiązane	*	10 zatrudnionych
(b)	Górnictwo odkrywkowe i kamieniołomy	powierzchnia wydobywania wynosi 25 hektarów	
(c)	Instalacje do produkcji: (i) Klinkieru cementowego w piecach obrotowych (ii) Wapna w piecach obrotowych (iii) Klinkieru cementowego lub wapna w innych piecach	zdolność produkcyjna: 500 ton na dzień zdolność produkcyjna przekraczająca 50 ton na dzień zdolność produkcyjna: 50 ton na dzień	
(d)	Instalacje do produkcji azbestu oraz wytwarzania produktów na bazie azbestu	*	
(e)	Instalacje do wytwarzania szkła, w tym włókna szklanego	wydajność topienia: 20 ton na dzień	
(f)	Instalacje do wytopu materiałów mineralnych, w tym produkcja włókien mineralnych	wydajność topienia: 20 ton na dzień	
(g)	Instalacje do wytwarzania produktów ceramicznych przez wypalanie, w tym dachówek, cegieł, cegieł ogniotrwałych, płytek, wyrobów kamionkowych lub porcelany	zdolność produkcyjna: 75 ton na dzień lub pojemność pieca: 4 m ³ i gęstość ustawienia produktu w piecu: 300 kg/m ³	

Nr	Rodzaj działalności	Próg wydajności (kolumna 1)	Próg zatrudnienia (kolumna 2)
4.	Przemysł chemiczny		
(a)	Instalacje chemiczne do wytwarzania na skalę przemysłową podstawowych związków organicznych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> (i) Węglowodory proste (łańcuchowe lub pierścieniowe, nasycone lub nienasycone, alifatyczne lub aromatyczne) (ii) Pochodne węglowodorów zawierające tlen, takie jak alkohole, aldehydy, ketony, kwasy karboksylowe, estry, octany, etery, nadtlarki, żywice epoksydowe (iii) Pochodne węglowodorów zawierające siarkę (iv) Pochodne węglowodorów zawierające azot, takie jak aminy, amidy, azotyny, nitrozwiązki lub azotany, nitryle, cyjaniany, izocyjaniany (v) Pochodne węglowodorów zawierające fosfor (vi) Pochodne węglowodorów zawierające rtęć (vii) Związki metaloorganiczne (viii) Podstawowe tworzywa sztuczne (polimery, włókna syntetyczne i włókna celulozowe) (ix) Kauczuki syntetyczne (x) Barwniki i pigmenty (xi) Środki powierzchniowo czynne 	*	
(b)	Instalacje chemiczne do produkcji na skalę przemysłową podstawowych związków nieorganicznych, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> (i) Gazy, takie jak amoniak, chlor lub chlorek, fluor lub fluorowodór, tlenki węgla, związki siarki, tlenki azotu, wodór, dwutlenek siarki, chlorek karbonylu (ii) Kwasy, takie jak kwas chromowy, kwas fluorowodorowy, kwas fosforowy, kwas azotowy, kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, oleum, kwasy siarkawe (iii) Zasady, takie jak wodorotlenek amonu, wodorotlenek potasu, wodorotlenek sodu (iv) Sole, takie jak chlorek amonu, chloran potasu, węglan potasu, węglan sodu, nadboran, azotan srebra (v) Niemetale, tlenki metali lub inne związki nieorganiczne, taki jak węglík wapnia, krzem, węglík krzemu 	*	10 zatrudnionych
(c)	Instalacje chemiczne do produkcji na skalę przemysłową nawozów fosforowych, azotowych lub potasowych (nawozów prostych lub złożonych)	*	
(d)	Instalacje chemiczne do produkcji na skalę przemysłową podstawowych środków ochrony roślin i biocydów	*	
(e)	Instalacje wykorzystujące proces chemiczny lub biologiczny do produkcji na skalę przemysłową podstawowych produktów farmaceutycznych	*	
(f)	Instalacje do produkcji na skalę przemysłową materiałów wybuchowych i produktów pirotechnicznych	*	10 zatrudnionych

Nr	Rodzaj działalności	Próg wydajności (kolumna 1)	Próg zatrudnienia (kolumna 2)
5.	Gospodarka odpadami i ściekami		
(a)	Instalacje do spalania, pirolizy, odzysku, chemicznego usuwania lub składowania odpadów niebezpiecznych	przyjmujące 10 ton na dobę	10 zatrudnionych
(b)	Instalacje do spalania odpadów komunalnych	zdolność produkcyjna: 3 tony na godzinę	
(c)	Instalacje do unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne	zdolność przetwarzania: 50 ton na dobę	
(d)	Składowiska (z wyłączeniem składowisk odpadów obojętnych)	przyjmujące 10 ton na dobę lub o całkowitej pojemności 25 000 ton	
(e)	Instalacje do unieszkodliwiania lub recyklingu padliny zwierzęcej lub odpadów zwierzęcych	zdolność produkcyjna: 10 ton na dobę	
(f)	Oczyszczalnie ścieków komunalnych	wydajność odpowiadająca liczbie 100 000 mieszkańców	
(g)	Niezależnie eksploatowane oczyszczalnie ścieków przemysłowych, które obsługują jedną lub więcej rodzajów działalności wymienionych w niniejszym aneksie	wydajność: 10 000 m ³ na dobę	
6.	Produkcja i przetwórstwo papieru i drewna		
(a)	Zakłady przemysłowe do produkcji pulpy drzewnej lub podobnych materiałów włóknistych	*	10 zatrudnionych
(b)	Zakłady przemysłowe do produkcji papieru i tektury oraz innych podstawowych produktów drewnopochodnych (takich jak płyta wiórowa, płyta pilśniowa i sklejka)	zdolność produkcyjna: 20 ton na dobę	
(c)	Zakłady przemysłowe do konserwacji drewna i produktów drewnopochodnych za pomocą środków chemicznych	zdolność produkcyjna: 50 m ³ na dobę	
7.	Intensywny chów lub hodowla inwentarza żywego i akwakultura		
(a)	Instalacje do intensywnej hodowli lub chowu drobiu lub świń	(i) 40 000 miejsc dla drobiu (ii) 2 000 miejsc dla świń (powyżej 30 kg) (iii) 750 miejsc dla macior	10 zatrudnionych
(b)	Intensywna akwakultura	1 000 ton ryb i skorupiaków na rok	10 zatrudnionych
8.	Produkty zwierzęce i roślinne w sektorze spożywczym		
(a)	Ubojnie	zdolność produkcyjna: 50 ton tusz na dobę	10 zatrudnionych
(b)	Obróbka i przetwórstwo produktów spożywczych i napojów z: (i) Surowców zwierzęcych (innych niż mleko) (ii) Surowców roślinnych	zdolność produkcyjna: 75 ton wyrobów gotowych na dobę zdolność produkcyjna: 300 ton wyrobów gotowych na dobę (średnia wartość kwartalna)	
(c)	Obróbka i przetwórstwo mleka	zdolność przetwarzania: 200 ton mleka na dobę (średnia wartość roczna)	

Nr	Rodzaj działalności	Próg wydajności (kolumna 1)	Próg zatrudnienia (kolumna 2)
9.	Inne rodzaje działalności		
(a)	Zakłady obróbki wstępnej (operacje takie jak mycie, bielenie, merceryzacja) lub barwienia włókien lub materiałów włókienniczych	zdolność przetwarzania: 10 ton na dobę	10 zatrudnionych
(b)	Zakłady garbowania skór	zdolność produkcyjna: 12 ton wyrobów gotowych na dobę	
(c)	Instalacje do obróbki powierzchniowej substancji, przedmiotów lub produktów przy użyciu rozpuszczalników organicznych, w szczególności do zdobienia, nadrukowywania, powlekania, odtłuszczenia, impregnacji, gruntowania, malowania, czyszczenia lub nasączenia	zużycie rozpuszczalnika: 150 kg na godzinę lub 200 ton na rok	
(d)	Instalacje do produkcji węgla (sadzy) lub elektrografitu poprzez spalanie lub grafityzację	*	
(e)	Instalacje do budowy i malowania statków lub do usuwania farby ze statków	wydajność dla statków o długości 100 m	

Wyjaśnienia:

Kolumna 1 zawiera próg wydajności, o którym mowa w artykule 7 ustęp 1 litera a).

Gwiazdka (*) wskazuje, że w danym przypadku nie określono progu wydajności (wszystkie zakłady są objęte obowiązkiem sprawozdawczości).

Kolumna 2 zawiera progi zatrudnienia, o których mowa w artykule 7 ustęp 1 litera b).

„10 zatrudnionych” oznacza równowartość zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy.

ZAŁĄCZNIK II

ZANIECZYSZCZENIA

Nr	Numer CAS	Zanieczyszczenie	Wartość progowa dla uwolnień (kolumna 1)			Wartość progowa dla transferów zanieczyszczeń poza miejsce powstania (kolumna 2)	Wartość progowa dla wytwarzania, przetwarzania lub używania (kolumna 3)
			do powietrza (kolumna 1a)	do wody (kolumna 1b)	do gleby (kolumna 1c)		
			kg/rok	kg/rok	kg/rok		
1	74-82-8	Metan (CH ₄)	100 000	-	-	-	*
2	630-08-0	Tlenek węgla (CO)	500 000	-	-	-	*
3	124-38-9	Dwutlenek węgla (CO ₂)	100 milionów	-	-	-	*
4		Fluorowęglowodory (HFCs)	100	-	-	-	*
5	10024-97-2	Podtlenek azotu (N ₂ O)	10 000	-	-	-	*
6	7664-41-7	Amoniak (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7		Niemetanowe lotne związki organiczne (NMVOC)	100 000	-	-	-	*
8		Tlenki azotu (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	*
9		Perfluorowęglowodory (PFCs)	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	Sześćciofluorek siarki (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		Tlenki siarki (SO _x /SO ₂)	150 000	-	-	-	*
12		Całkowity azot	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13		Całkowity fosfor	-	5 000	5 000	10 000	10 000
14		Wodorochlorofluorowęglowodory (HCFCs)	1	-	-	100	10 000
15		Chlorofluorowęglowodory (CFCs)	1	-	-	100	10 000
16		Halony	1	-	-	100	10 000
17	7440-38-2	Arsen i jego związki (oznaczone jako As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Kadm i jego związki (oznaczone jako Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Chrom i jego związki (oznaczone jako Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Miedź i jej związki (oznaczone jako Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Rtęć i jej związki (oznaczone jako Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nikiel i jego związki (oznaczone jako Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Ołów i jego związki (oznaczone jako Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Cynk i jego związki (oznaczone jako Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Aldryna	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atrazyna	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Chlordan	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Chlordekon	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Chlorfenwinfos	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Chloropiryfos	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-dwuchloroetan (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Dwuchlorometan (DCM)	1 000	10	10	100	10 000

Nr	Numer CAS	Zanieczyszczenie	Wartość progowa dla uwolnień (kolumna 1)			Wartość progowa dla transferów zanieczyszczeń poza miejsce powstania (kolumna 2)	Wartość progowa dla wytwarzania, przetwarzania lub używania (kolumna 3)
			do powietrza (kolumna 1a)	do wody (kolumna 1b)	do gleby (kolumna 1c)		
			kg/rok	kg/rok	kg/rok		
36	60-57-1	Dieldryna	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Diuron	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Endosulfan	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Endryna	1	1	1	1	1
40		Związki halogenoorganiczne (oznaczone jako AOX)	-	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Sześciochlorobenzen (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Sześciochlorobutadien (HCBd)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-sześciochlorocykloheksan (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindan	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1
47		PCDD + PCDF (dioksyiny + furany) (oznaczone jako TEQ)	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
48	608-93-5	Pentachlorobenzen	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentachlorofenol (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Polichlorowane dwufenyle (PCBs)	0,1	0,1	0,1	1	50
51	122-34-9	Symazyna	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Czterochloroetylen (PER)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Czterochlorometan (TCM)	100	-	-	1 000	10 000
54	12002-48-1	Trichlorobenzeny (TCBs)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichloroetan	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,1,2-tetrachloroetan	50	-	-	1 000	10 000
57	79-01-6	Trichloroetylen	2 000	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	Trichlorometan	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	Toksafen	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Chlorek winylu	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Antracen	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Benzen	1 000	200 (oznaczone jako BTEX) ^(e)	200 (oznaczone jako BTEX) ^(e)	2 000 (oznaczone jako BTEX) ^(e)	10 000
63		Bromowane dwufenyletery (PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		Nonylphenoletoxylate (NP/NPEs) i substancje pokrewne	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Etylobenzen	-	200 (oznaczone jako BTEX) ^(e)	200 (oznaczone jako BTEX) ^(e)	2 000 (oznaczone jako BTEX) ^(e)	10 000
66	75-21-8	Tlenek etylenu	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Izoproturon	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naftalen	100	10	10	100	10 000
69		Związki organiczne cyny (jako całkowita Sn)	-	50	50	50	10 000

Nr	Numer CAS	Zanieczyszczenie	Wartość progowa dla uwolnień (kolumna 1)			Wartość progowa dla transferów zanieczyszczeń poza miejsce powstania (kolumna 2)	Wartość progowa dla wytwarzania, przetwarzania lub używania (kolumna 3)
			do powietrza (kolumna 1a)	do wody (kolumna 1b)	do gleby (kolumna 1c)		
			kg/rok	kg/rok	kg/rok		
70	117-81-7	Di-(2-etyloheksylo)ftalan (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Fenole (jako całkowity C)	-	20	20	200	10 000
72		Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (PAHs) ^(b)	50	5	5	50	50
73	108-88-3	Toluen	-	200 (oznaczone jako BTEX) ^(a)	200 (oznaczone jako BTEX) ^(a)	2 000 (oznaczone jako BTEX) ^(a)	10 000
74		Tributylocyna i jej związki	-	1	1	5	10 000
75		Trifenylocyna i jej związki	-	1	1	5	10 000
76		Całkowity węgiel organiczny (TOC) (jako całkowity C lub ChZT3)	-	50 000	-	-	**
77	1582-09-8	Trifluralin	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Ksylene	-	200 (oznaczone jako BTEX) ^(a)	200 (oznaczone jako BTEX) ^(a)	2 000 (oznaczone jako BTEX) ^(a)	10 000
79		Chlorki (jako całkowity Cl)	-	2 miliony	2 miliony	2 miliony	10 000 ^(c)
80		Chlor i jego związki nieorganiczne (jako HCl)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-4	Azbest	1	1	1	10	10 000
82		Cyjanki (jako całkowite CN)	-	50	50	500	10 000
83		Fluorki (jako całkowity F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000 ^(c)
84		Fluor i jego związki nieorganiczne (oznaczane jako HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Cyjanowódor (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Pył zawieszony (PM ₁₀)	50 000	-	-	-	*

Wyjaśnienia:

Nadany zanieczyszczeniu numer CAS oznacza precyzyjny identyfikator w serwisie „Chemical Abstracts”.

Kolumna 1 zawiera wartości progowe, o których mowa w artykule 7 ustęp 1 litera a) podpunkty i) oraz iv). W przypadku gdy wartość progowa podana w podkolumnie (powietrze, woda lub gleba) zostanie przekroczona, sprawozdawczość w zakresie uwolnień lub – dla zanieczyszczeń zawartych w ściekach przeznaczonych do oczyszczalni ścieków – w zakresie transferów do elementu środowiska wymienionego w tej podkolumnie wymagana jest w stosunku do danego zakładu, w odniesieniu tych Stron, które opowiedziały się za systemem sprawozdawczości zgodnie z artykułem 7 ustęp 1 litera a).

Kolumna 2 zawiera wartości progowe, o których mowa w artykule 7 ustęp 1 litera a) podpunkt ii). W przypadku gdy wartość progowa podana w tej kolumnie zostanie przekroczona dla danego zanieczyszczenia, sprawozdawczość w zakresie transferów tego zanieczyszczenia poza miejsce powstania wymagana jest w stosunku do danego zakładu, w odniesieniu tych Stron, które opowiedziały się za systemem sprawozdawczości zgodnie z artykułem 7 ustęp 1 litera a) podpunkt ii).

Kolumna 3 zawiera wartości progowe, o których mowa w artykule 7 ustęp 1 litera b). W przypadku gdy wartość progowa podana w tej kolumnie zostanie przekroczona dla danego zanieczyszczenia, sprawozdawczość w zakresie uwolnień i transferów tego zanieczyszczenia poza miejsce powstania wymagana jest w stosunku do danego zakładu, w odniesieniu tych Stron, które opowiedziały się za systemem sprawozdawczości zgodnie z artykułem 7 ustęp 1 litera b).

Mysłnik (-) wskazuje, że dany parametr nie powoduje obowiązku sprawozdawczości.

Gwiazdka (*) wskazuje, że dla danego zanieczyszczenia należy stosować wartości progowe dotyczące uwolnień z kolumny (1)(a) zamiast wartości progowych dotyczących wytwarzania, przetwarzania lub używania.

Podwójna gwiazdka (**) wskazuje, że dla danego zanieczyszczenia należy stosować wartości progowe dotyczące uwolnień z kolumny (1)(b) zamiast wartości progowych dotyczących wytwarzania, przetwarzania lub używania.

Przypisy:

^(a) O pojedynczym zanieczyszczeniu należy sprawozdawać w przypadku, gdy przekroczona została wartość progowa dla BTEX (suma parametrów benzenu, toluenu, etylobenzenu, ksilenu).

^(b) Policykliczne węglowodory aromatyczne (PAHs) należy mierzyć jako benzo(a)piren (50-32-8), benzo(b)fluoranthene (205-99-2), benzo(k)fluoranthene (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyren (193-39-5) (zaczepnięte z Protokołu w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych do Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości).

^(c) Jako związki nieorganiczne.

ZAŁĄCZNIK III

CZĘŚĆ A

PROCESY UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW („D”)

- Składowanie na powierzchni ziemi (np. na składowiskach)
- Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych lub szlamów w glebie i ziemi)
- Składowanie przez głębokie zatłaczanie (np. wtryskiwanie odpadów, które można pompować do szybów, wysadów solnych lub naturalnie powstałych składnic)
- Retencja powierzchniowa (np. umieszczanie odpadów płynnych lub szlamów na poletkach osadowych lub lagunach)
- Specjalne procesy składowania (np. umieszczanie w uszczelnionych komórkach zamkniętych i odizolowanych wzajemnie od siebie i od środowiska)
- Uwalnianie do zbiorników wodnych z wyjątkiem mórz/oceanów
- Uwalnianie do mórz/oceanów, w tym lokowanie na dnie mórz
- Obróbka biologiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają związki lub mieszaniny usuwane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w niniejszej części
- Obróbka fizykochemiczna niewymieniona w innym punkcie niniejszego załącznika, w wyniku której powstają związki lub mieszaniny usuwane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w niniejszej części (np. parowanie, suszenie, kalcynacja, neutralizowanie, strącanie)
- Spalanie na powierzchni ziemi
- Spalanie na morzu
- Stałe składowanie (np. lokowanie w pojemnikach w kopalni)
- Sporządzanie mieszanek lub mieszanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w niniejszej części
- Przepakowywanie przed poddaniem któremukolwiek z procesów wymienionych w niniejszej części
- Magazynowanie w czasie któregośkolwiek z procesów wymienionych w niniejszej części

CZĘŚĆ B

PROCESY ODZYSKU ODPADÓW („R”)

- Wykorzystanie jako paliwa (innego niż w drodze bezpośredniego spalania) lub innego środka wytwarzania energii
- Recykling/odzysk rozpuszczalników
- Recykling/odzysk substancji organicznych, które nie są używane jako rozpuszczalniki
- Recykling/odzysk metali i związków metali
- Recykling/odzysk innych materiałów nieorganicznych
- Regeneracja kwasów lub zasad
- Odzyskiwanie składników stosowanych do usuwania zanieczyszczeń
- Odzyskiwanie składników z katalizatorów

- Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju
  - Rozprowadzenie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ekologicznego ulepszania gleby
  - Wykorzystanie pozostałości otrzymanych w wyniku któregokolwiek z działań wymienionych w niniejszej części
  - Wymiana odpadów w celu poddania któremukolwiek z działań wymienionych w niniejszej części
  - Magazynowanie odpadów przeznaczonych do wykorzystania przy użyciu któregokolwiek z procesów wymienionych w niniejszej części
-

ZAŁĄCZNIK IV

ARBITRAŻ

1. W przypadku poddania sporu arbitrażowi zgodnie z artykułem 23 ustęp 2 niniejszego Protokołu, strona lub strony powiadamiają drugą stronę lub strony przy pomocy środków dyplomatycznych, jak również sekretariat o przedmiocie arbitrażu, wskazując w szczególności artykuły niniejszego Protokołu, których interpretacja lub zastosowanie jest przedmiotem sporu. Sekretariat przekazuje otrzymaną informację wszystkim stronom niniejszego Protokołu.
2. Trybunał arbitrażowy składa się z trzech członków. Zarówno strona lub strony skarżące, jak i przeciwna strona lub strony sporu wyznaczają po jednym arbitrze, a dwóch wyznaczonych w ten sposób arbitrów wyznacza wspólnie trzeciego arbitra, który jest przewodniczącym trybunału arbitrażowego. Przewodniczący trybunału arbitrażowego nie może być obywatelem żadnej ze stron sporu, mieć stałego miejsca pobytu na terytorium żadnej z tych stron, być zatrudnionym przez którąś ze stron ani być związanym w żadnym charakterze ze sporną sprawą.
3. Jeżeli przewodniczący trybunału arbitrażowego nie został wyznaczony w terminie dwóch miesięcy od wyznaczenia drugiego arbitra, Sekretarz Wykonawczy Europejskiej Komisji Gospodarczej, na prośbę jednej ze stron sporu, wyznacza przewodniczącego w terminie następujących dwóch miesięcy.
4. Jeżeli jedna ze stron sporu nie wyznaczy arbitra w terminie dwóch miesięcy od zawiadomienia, o którym mowa w ustępie 1, druga strona może poinformować o tym Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej, który wyznaczy przewodniczącego trybunału arbitrażowego w terminie następujących dwóch miesięcy. Po otrzymaniu nominacji przewodniczący trybunału arbitrażowego zwraca się do strony, która nie wyznaczyła arbitra, z wnioskiem o jego wyznaczenie w terminie dwóch miesięcy. Jeżeli strona nie uczyni tego w wyznaczonym okresie, przewodniczący informuje o tym Sekretarza Wykonawczego Europejskiej Komisji Gospodarczej, który dokonuje tej nominacji w terminie kolejnych dwóch miesięcy.
5. Trybunał arbitrażowy wydaje decyzje zgodnie z prawem międzynarodowym oraz z postanowieniami niniejszego Protokołu.
6. Każdy trybunał arbitrażowy ustanowiony na mocy postanowień zawartych w niniejszym załączniku formułuje własne przepisy proceduralne.
7. Decyzje trybunału arbitrażowego, dotyczące zarówno spraw proceduralnych, jak i materialnych, są podejmowane większością głosów jego członków.
8. Trybunał może zastosować wszelkie odpowiednie środki dla ustalenia faktów.
9. Strony sporu ułatwiają pracę trybunału arbitrażowego oraz, wykorzystując wszelkie środki, którymi dysponują, w szczególności:
  - a) dostarczają wszelkich stosownych dokumentów, urządzeń i informacji; oraz
  - b) umożliwiają, w razie potrzeby, powoływanie świadków lub ekspertów oraz uzyskiwanie ich dowodów.
10. Strony i arbitrzy są zobowiązani przestrzegać poufnego charakteru każdej informacji, którą otrzymują poufnie w czasie procedury trybunału arbitrażowego.
11. Trybunał arbitrażowy może, na wniosek jednej ze Stron, zalecić przejściowe środki ochrony.
12. Jeżeli jedna ze stron sporu nie stawia się przed trybunałem arbitrażowym lub nie podejmuje obrony w sprawie, druga strona może zażądać, aby trybunał arbitrażowy kontynuował postępowanie i przedstawił decyzję końcową. Nieobecność strony lub niepodjęcie przez stronę obrony w sprawie nie stanowi przeszkody dla procesu. Trybunał arbitrażowy przed przedstawieniem decyzji końcowej musi upewnić się, że skarga jest właściwie uzasadniona w świetle faktów i prawa.

13. Trybunał arbitrażowy może wysłuchać i uznać wzajemne roszczenia przeciwne pochodzące bezpośrednio z przedmiotu sporu.
  14. Wydatki trybunału arbitrażowego, w tym wynagrodzenie jego członków, ponoszą strony sporu w równych częściach, jeżeli Trybunał nie określi tego inaczej z powodu szczególnych okoliczności sprawy. Trybunał prowadzi spis wszystkich wydatków i sporządza dla stron na ten temat komunikat końcowy.
  15. Każda ze Stron niniejszego Protokołu mająca interes prawny dotyczący przedmiotu sporu, i której może dotyczyć decyzja w danej sprawie, może za zgodą trybunału interweniować w postępowaniu.
  16. Trybunał arbitrażowy wydaje wyrok w terminie pięciu miesięcy od daty powołania, chyba że uzna za konieczne przedłużenie terminu na okres nieprzekraczający kolejnych pięciu miesięcy.
  17. Wyrok trybunału arbitrażowego podlega uzasadnieniu. Wyrok jest ostateczny i wiążący dla wszystkich stron sporu. Trybunał arbitrażowy przekazuje wyrok Stronom sporu oraz sekretariatowi. Sekretariat przekazuje otrzymaną informację wszystkim Stronom niniejszego Protokołu.
  18. Każdy spór, który może powstać między stronami, dotyczący interpretacji lub wykonania wyroku końcowego, może być przedłożony przez każdą z tych stron trybunałowi arbitrażowemu, który wydał decyzję, lub, jeżeli trybunał nie może zostać zwołany, innemu trybunałowi utworzonemu w tym celu w ten sam sposób, w jaki został powołany pierwszy trybunał.
-

ZAŁĄCZNIK B

Deklaracja Wspólnoty Europejskiej zgodnie z artykułem 26 ustęp 4 Protokołu EKG-ONZ w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń

Wspólnota Europejska oświadcza, że zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, w szczególności jego artykuł 175 ustęp 1, posiada kompetencje do zawierania umów międzynarodowych oraz wykonywania zobowiązań z nich wynikających, które przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów:

- zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrony zdrowia ludzkiego,
- ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych,
- wspierania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego.

Rejestry uwalniania i transferu zanieczyszczeń stanowią odpowiednie narzędzia służące zachęcaniu do poprawy wyników osiągniętych w zakresie ochrony środowiska naturalnego, udostępnianiu społeczeństwu informacji na temat uwolnionych zanieczyszczeń i służące właściwym organom do analizowania tendencji, przedstawiania postępu w zmniejszaniu poziomu zanieczyszczeń, wspierania monitorowania zgodności oraz oceniania postępów, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia powyższych celów.

Ponadto Wspólnota Europejska oświadcza, że przyjęła już przepisy prawne, wiążące jej Państwa Członkowskie, obejmujące swoim zakresem sprawy regulowane niniejszym Protokołem, oraz przekaze i uaktualni, stosownie, wykaz tych przepisów prawnych zgodnie z art. 26 ust. 4.

Wspólnota Europejska jest odpowiedzialna za wykonanie tych zobowiązań wynikających z Protokołu, które są objęte obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego.

Wykonywanie przez Wspólnotę jej kompetencji podlega z definicji stałemu rozwojowi.
